

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΕΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

«Η καλύτερη εκπαίδευση σημαίνει καλύτερη πρόληψη, προστασία και απόκριση σε διάφορους τύπους τρομοκρατικών απειλών και περιστατικών που μπορεί να συμβούν σε θρησκευτικούς χώρους, συμπεριλαμβανομένων επιθέσεων με χημικά βιολογικά και ραδιολογικά υλικά»

This project is funded by the European Union's
Internal Security Fund – Police under Grant
Agreement No. 101034230 – ProSPeReS

prosperes.eu

Πρόλογος

Οι θρησκευτικοί χώροι θεωρούνται ιδιαίτερα ευάλωτοι σε επιθέσεις λόγω της προσβασιμότητάς τους και του γεγονότος ότι συνήθως εφαρμόζονται περιορισμένα μέτρα ασφαλείας.

Το έργο ProSPeReS στοχεύει στην αύξηση του επιπέδου προστασίας των χώρων λατρείας διατηρώντας την ισορροπία μεταξύ των μέτρων ασφαλείας και του ανοικτού χαρακτήρα τους. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της συνεργασίας μεταξύ των φορέων εκμετάλλευσης των θρησκευτικών χώρων, των δημόσιων υπηρεσιών και των εμπειρογνομόνων ασφαλείας, της εκτίμησης επικινδυνότητας του χώρου, της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού (ιδίως των βασικών ωφελούμενων - κληρικών και πιστών), καθώς και της ανάπτυξης και επικύρωσης ενός ολοκληρωμένου συστήματος προστασίας.

Το σύστημα περιλαμβάνει εργαλεία και υποδείγματα (συμπεριλαμβανομένου ενός εργαλείου που έχει βασιστεί στο εργαλείο εκτίμησης τρωτότητας που έχει αναπτύξει η Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων και Μετανάστευσης - DG HOME - της ΕΕ, εκπαίδευση (συμπεριλαμβανομένου eLearning με εικονική πραγματικότητα), εκπαιδευτικό υλικό και μέτρα ασφαλείας που καλύπτουν

ολόκληρο τον κύκλο μίας έκτακτης ανάγκης και, τέλος, ένα πρότυπο σύστημα ασφαλείας για εσωτερικές και εξωτερικές θρησκευτικές συγκεντρώσεις με ένα σύνολο συστάσεων. Το πρότυπο σύστημα περιλαμβάνει τις πιο αποτελεσματικές μεθόδους συνεργασίας μεταξύ των δημόσιων αρχών και υπηρεσιών, των θρησκευτικών ηγετών, των διαφόρων θρησκευτικών ιδρυμάτων, των εμπειρογνομόνων ασφαλείας και των επαγγελματιών. Η αποτελεσματική επικοινωνία αποτελεί βασικό στοιχείο για τη δημιουργία μιας σταθερής πλατφόρμας για την ανταλλαγή αναγκών, προσδοκιών και βέλτιστων πρακτικών, την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών σχετικά με τη χρήση τεχνολογικών και μη τεχνολογικών λύσεων, καθώς και υφιστάμενων και πιθανών νέων καινοτομιών στον τομέα της δημόσιας ασφάλειας και προστασίας.

Η καλή οργάνωση των χώρων υποδοχής στους χώρους λατρείας και η έγκαιρη και αποτελεσματική απόκριση του προσωπικού, μπορούν να προσφέρουν καλύτερη προστασία και ενδεχομένως να σώσουν ζωές.

Ο παρών οδηγός αποτελεί μέρος εκστρατείας ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του έργου ProSPeReS της ΕΕ με σύνθημα:

«Καλύτερα να γνωρίζετε»

ΠΡΟΣΟΧΗ

Το παρόν φυλλάδιο δεν προορίζεται να αντικαταστήσει τους ισχύοντες κανονισμούς. Σκοπός του είναι η παροχή πρακτικών συμβουλών. Το περιεχόμενο του παρόντος εγγράφου αντιπροσωπεύει αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη και αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για τη χρήση των πληροφοριών που περιέχει.

Η ανάπτυξη αποτελεσματικής κοινής ασφάλειας βασίζεται σε 5 πυλώνες:

- αποτροπή, η οποία βασίζεται σε ολοκληρωμένη προετοιμασία και ολιστική οργάνωση,
- προστασία για τον περιορισμό τρωτοτήτων,
- εντοπισμό απειλών,
- απόκριση σε απειλές,
- άμβλυνση των αποτελεσμάτων τρομοκρατικών επιθέσεων.

Η διαδικασία της προστασίας των ανθρώπων σε θρησκευτικούς χώρους και μεγάλες συγκεντρώσεις αποτελεί μέρος ενός θεσμικού μηχανισμού που μπορεί να ενισχυθεί σε τοπικό επίπεδο με αμοιβαία συνεργασία για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των μέτρων και των υπηρεσιών ασφαλείας.

Πότε διοργανώνονται θρησκευτικές εκδηλώσεις και τελετές;

Θρησκευτικές εκδηλώσεις και τελετές, δύνανται να διοργανωθούν σε περίοδο εορτών ή δραστηριοτήτων αναψυχής και γενικά επιτρέπονται επί της αρχής.

Οι αρμόδιες τοπικές αρχές μπορούν να υποστηρίξουν, να προσαρμόσουν ή να περιορίσουν την οργάνωση εκδηλώσεων και τελετών ανάλογα με τις συνθήκες ασφαλείας.

Στο πλαίσιο μίας τοπικής επίθεσης ή πολύ υψηλού κινδύνου, οι θρησκευτικές εκδηλώσεις και μεγάλες συναθροίσεις δύνανται να απαγορευτούν από τις αρμόδιες αρχές.

6 πράγματα που θα βοηθήσουν στην προστασία των Χώρων Λατρείας

1. Προωθήστε την κατανόηση της ασφάλειας (safety & security) στην κοινότητα

Ορισμός ασφάλειας (safety & security)¹

Σύμφωνα με τον Αβραάμ Μάσλοου «Μία από τις βασικές ανάγκες του ανθρώπου είναι το αίσθημα της ασφάλειας (security)²» - κάθε υποκείμενο πρέπει να βιώνει την αίσθηση της ασφάλειας (security) ώστε να μπορεί να ικανοποιήσει άλλες ανάγκες.

Η ασφάλεια (safety) μπορεί γίνει κατανοητή ως η κατάσταση του να είναι κάποιος ασφαλής, χωρίς τον κίνδυνο βλάβης ή θανάτου. Ασφάλεια είναι επίσης η γνώση του τρόπου αντίδρασης σε έναν κίνδυνο όταν αυτός προκύπτει. Οι πιστοί, θέλουν διαβεβαιώσεις πως είναι ασφαλείς στις κοινότητες τους.

Πολιτική ασφάλειας της θρησκευτικής κοινότητας

Η ασφάλεια της κοινότητας είναι κάτι πολύ περισσότερο από την κοινοτική αστυνόμευση (community policing) και την επιβολή του νόμου. Η ασφάλεια της θρησκευτικής κοινότητας προϋποθέτει πως κάθε μέλος της παίζει βασικό ρόλο στην προσωπική του ασφάλεια και στην ασφάλεια των υπολοίπων. Η συμμετοχή της κοινότητας και η συνεργασία μεταξύ κυβερνητικών και μη-κυβερνητικών οργανισμών σε υψηλό επίπεδο είναι βασικά συστατικά για μία συνολική επιτυχία όσον αφορά την ασφάλεια.

«Η επιτυχία απαιτεί την κινητοποίηση των τοπικών ενδιαφερόμενων μερών³».

Ποια είναι τα ενδιαφερόμενα μέρη στην ασφάλεια των χώρων λατρείας;

Ο όρος ενδιαφερόμενα μέρη αναφέρεται σε οποιονδήποτε εκπροσωπεί μία ομάδα ή ένωση με κοινά ενδιαφέροντα.

- κληρικός, ιμάμης, ραβίνος,
- εργαζόμενοι ή πιστοί,
- μεμονωμένα μέλη μιας δεδομένης κοινότητας,
- γειτονικές κοινότητες και κοινότητες κατοίκων που περιβάλλουν τον τόπο λατρείας,
- αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης,
- μονάδες κεντρικής διοίκησης.

¹ Στην προκειμένη περίπτωση, οι όροι security και safety μεταφράζονται ως «ασφάλεια» και όχι «ασφάλεια και προστασία» για να αποφευχθεί τυχόν σύγχυση με τον όρο “protection” που επίσης μεταφράζεται ως «προστασία»

² <https://www.interaction-design.org/literature/article/safety-maslow-s-hierarchy-of-needs>

³ Γενικώς, ως «ενδιαφερόμενα μέρη» νοούνται οι φορείς, άτομα ή κοινότητες που επηρεάζουν ή επηρεάζονται από τις δραστηριότητες ενός θρησκευτικού χώρου.

Γιατί η εδραίωση καλής επικοινωνίας μεταξύ πολλαπλών ενδιαφερομένων μερών και η εδραίωση καλής κοινοτικής συνεργασίας είναι σημαντικοί παράγοντες για την αύξηση της ασφάλειας των τόπων λατρείας;

Λόγω παρελθοντικών κοινωνικών ζημιών που προκλήθηκαν από τρομοκρατικές επιθέσεις, καθώς και άλλων εγκληματικών ενεργειών ή περιστατικών βίας κατά χώρων λατρείας, οι άνθρωποι συνειδητοποίησαν ότι ο ρόλος του ατόμου και των τοπικών οργανώσεων, μαζί με τα συνδικάτα, τις ενώσεις, τους Μ.Κ.Ο. και άλλες οργανώσεις στην πρόληψη και τον περιορισμό των συνεπειών τέτοιων πράξεων, έχει αυξηθεί. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα στις δημοκρατικές κοινωνίες. Γι' αυτό υπάρχει μια συστηματική μετατόπιση παραδειγμάτων και νοητικών χαρτών μέσα στην κοινωνία. Τα άτομα μορφώνονται, εκπαιδεύονται, ενημερώνονται και ευαισθητοποιούνται καλύτερα. Συνειδητοποιούν ότι η ποιότητα και το βιοτικό τους επίπεδο, συμπεριλαμβανομένου του επιπέδου ασφάλειας, εξαρτώνται όλο και περισσότερο από τη δική τους πρωτοβουλία.

Πώς να βελτιώσετε την ασφάλεια

1. **Γνωρίζετε** τη φύση και το ιστορικό των απειλών που υπάρχουν για τις θρησκευτικές κοινότητες και τους χώρους λατρείας. Έχετε επίγνωση του τί λένε και τί κάνουν οι εξτρεμιστές στην κοινωνία, ιδιαίτερα σε τοπικό επίπεδο.
2. **Αναπτύξτε** σχέσεις με τις τοπικές αρχές, όπως την αστυνομία και την πυροσβεστική, ώστε να μπορείτε να συζητήσετε πιθανές απειλές και ανησυχίες για την ασφάλειά σας και να εξερευνήσετε πιθανές λύσεις μαζί. Παρέχετε συνεχή ενημέρωση στις τοπικές αρχές για τυχόν ύποπτες δραστηριότητες ή περιστατικά που έχουν προκαλέσει ανησυχία στην κοινότητά σας. Τα σχέδια και οι διαδικασίες έκτακτης ανάγκης για τον χώρο λατρείας σας, θα πρέπει να συζητηθούν και να συμφωνηθούν μαζί τους, ώστε οι διαδικασίες και ο τρόπος απόκρισης τους σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης να ληφθούν υπόψη και να συμπεριληφθούν σε αυτά.
3. **Δημιουργήστε** τοπική σύμπραξη ασφάλειας (safety & security) με τις γειτονικές ιδιοκτησίες και τους κατοίκους. Αυτή η ενέργεια μπορεί να λειτουργήσει ως φόρουμ για την οικοδόμηση θετικών σχέσεων γειτονίας, ενθαρρύνοντας παράλληλα τη συνεργασία της κοινότητας για την αυξημένη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση όλων στη γειτονιά σε αφορά θέματα ασφάλειας.
4. **Διεξάγετε** μία εκτίμηση τρωτότητας, για να συμβαδίζετε με την εξελισσόμενη φύση των απειλών, στην οποία θα ληφθούν υπόψη οι τοπικές συνθήκες και αξιοποιήστε καλές πρακτικές και αναδυόμενες τεχνολογίες για την ανάπτυξη αποτελεσματικών μέτρων ασφαλείας.
5. **Εμπλέξτε** άτομα από τη θρησκευτική σας κοινότητα που έχουν σχετική εμπειρία και εκπαίδευση από τον τομέα της ασφάλειας (safety and security), όπως η επιβολή του νόμου, ο στρατός και οι υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης, προσλαμβάνοντας τους ως εθελοντές και χρησιμοποιώντας τους για την υποστήριξη μέτρων ασφάλειας ως μέρος μιας «ομάδας υποδοχής» επισκεπτών.
6. **Φτιάξτε** σχέδια για διαφορετικούς τύπους απειλών ασφαλείας. Ένα σχέδιο ασφαλείας που καθορίζει σαφείς διαδικασίες σε διαφορετικά σενάρια είναι απαραίτητο για την αποτελεσματική ασφάλεια στους χώρους λατρείας. Τα σχέδια θα πρέπει να περιλαμβάνουν μια άμεση επίθεση στον χώρο λατρείας από μια ενεργή απειλή (όπως με ένα πυροβόλο όπλο ή με αιχμηρό αντικείμενο), αλλά πρέπει επίσης να προετοιμαστείτε για έμμεσες απειλές (όπως για παράδειγμα μια άμεση επίθεση σε κοντινό χώρο, τοπικές πολιτικές αναταραχές / διαδηλώσεις). Εξετάστε επίσης την πιθανότητα αντιπαραθέσεων μεταξύ των μελών του εκκλησιάσματος/ πιστών, εσωτερικών ζητημάτων και ζητημάτων ψυχικής υγείας που θα μπορούσαν να προκύψουν κατά τη διάρκεια μιας θρησκευτικής συνάθροισης.
7. **Γνωστοποιήστε** σχέδια έκτακτης ανάγκης στο εκκλησίασμα / πιστούς. Βεβαιωθείτε ότι τα μέλη της θρησκευτικής σας κοινότητας γνωρίζουν ότι έχετε σχέδια για την ασφάλεια τους σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Θα πρέπει να γνωρίζουν πώς να αναφέρουν έναν προβληματισμό σχετικά με την ασφάλεια τους και πώς να αντιδρούν σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης ενώ βρίσκονται στον τόπο λατρείας. Θα πρέπει να υπάρχει ένα σχέδιο επικοινωνίας, ώστε οι προσδοκίες των πιστών και των επισκεπτών να είναι ξεκάθαρες σε μια κατάσταση έκτακτης ανάγκης.
8. **Εκπαιδεύστε** μια «ομάδα υποδοχής» εθελοντών για την υποστήριξη μέτρων ασφαλείας, μέσω συνεργασίας με το προσωπικό ασφαλείας σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Σε μια τέτοια ομάδα θα πρέπει να δοθούν σαφώς καθορισμένοι ρόλοι και αρμοδιότητες σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης καθώς και παροχή σχετικής εκπαίδευσης, ώστε να μπορούν να βοηθήσουν στην εφαρμογή σχεδίων και διαδικασιών έκτακτης ανάγκης και στην παροχή πρώτων βοηθειών εάν χρειαστεί.
9. **Εξοπλίστε** μια «ομάδα υποδοχής» με ένα αμφίδρομο σύστημα ασυρμάτου «walkie talkie», ώστε να μπορούν να επικοινωνούν αποτελεσματικά μεταξύ τους και να ενσωματωθούν στην ομάδα ασφαλείας του τόπου λατρείας, με σκοπό να μπορούν να επικοινωνούν αποτελεσματικά μαζί τους σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.

10. **Εγκαταστήστε** κάμερες ασφαλείας και σύστημα συναγερμού για να ενισχύσετε τα βασικά μέτρα ασφαλείας τα οποία θα λειτουργήσουν ως αποτρεπτικός παράγοντας. Ελέγχετε και συντηρείτε τα βασικά μέτρα ασφαλείας, ώστε όλες οι πόρτες και τα παράθυρα να μπορούν να κλειδωθούν και να ασφαλιστούν αποτελεσματικά. Εξετάστε το ενδεχόμενο εγκατάστασης ενός συστήματος ελέγχου πρόσβασης για τον έλεγχο / περιορισμό πρόσβασης σε ορισμένα μέρη του χώρου / εγκατάστασης. Εξετάστε μια ολιστική προσέγγιση και αξιολόγηση του συνολικού σας συστήματος φυσικής ασφάλειας για να αποτρέψετε επίδοξους εισβολείς, να επιτηρήσετε τους χώρους σας και να ειδοποιήσετε τις αρχές ώστε να διατηρήσετε το θρησκευτικό σας χώρο και τους πιστούς σας ασφαλείς.
11. **Διατηρείτε** ένα κουτί πρώτων βοηθειών, τα απαραίτητα μέσα ατομικής προστασίας (PPE), τον αυτόματο εξωτερικό απινιδωτή (AED) και άλλο εξοπλισμό έκτακτης ανάγκης στον χώρο σας, σε σημεία όπου είναι εύκολα και γρήγορα προσβάσιμα από την «ομάδα υποδοχής» και το προσωπικό ασφαλείας σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.
12. **Διεξάγετε** ασκήσεις για την δοκιμή και βελτίωση των σχεδίων έκτακτης ανάγκης. Το προσωπικό ασφαλείας και οι εθελοντές θα πρέπει να συμμετέχουν σε τουλάχιστον μία άσκηση για να εμπνεύσουν την εκπαίδευσή τους. Εάν είναι δυνατόν, οι ασκήσεις θα πρέπει να οργανωθούν με τις τοπικές αρχές, έτσι ώστε να συμπεριληφθεί και να εφαρμοστεί και η δική τους απόκριση έκτακτης ανάγκης.

Παράδειγμα αυτόματου εξωτερικού απινιδωτή (AED)

Rafał Kowalczyk based on © tpa8228, © Iakov Kalinin, Adobe Stock

6 πράγματα που θα βοηθήσουν στην προστασία των Χώρων Λατρείας

2. Οργανώστε Εκτίμηση Τρωτότητας και Απειλών

Ορισμός

Η εκτίμηση τρωτότητας και επικινδυνότητας περιλαμβάνει τη διαδικασία καθορισμού, αναγνώρισης, ταξινόμησης και ιεράρχησης των τρωτοτήτων σε επιθέσεις, οι οποίες προέρχονται από διάφορους παράγοντες, όπως για παράδειγμα η υψηλή συγκέντρωση ανθρώπων σε συνδυασμό με την έλλειψη μέτρων ασφαλείας.

Στόχος

Η χρήση των εκτιμήσεων τρωτότητας και κινδύνου αποσκοπεί στην εισαγωγή μιας σταθερής μεθοδολογικής προσέγγισης για την υποστήριξη των κοινών αναγκών και απαιτήσεων που θα εντοπιστούν αργότερα για την αύξηση του επιπέδου προστασίας των χώρων λατρείας. Μια ολοκληρωμένη εκτίμηση τρωτότητας και / ή επικινδυνότητας, μαζί με ένα πρόγραμμα διαχείρισης επικινδυνότητας (όπως παρέχουν οι κατευθυντήριες γραμμές ISO 31000:2018 για τη διαχείριση επικινδυνότητας), μπορεί να βοηθήσει τους ενδιαφερόμενους φορείς να βελτιώσουν την προστασία των (δημόσιων) χώρων τους, υιοθετώντας εστιασμένα και αιτιολογημένα μέτρα και πολιτικές ασφάλειας, λαμβάνοντας έτσι τεκμηριωμένες αποφάσεις.

Τί να κάνετε

- Προσδιορίστε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη που μπορούν να εμπλακούν στην προστασία των χώρων λατρείας.
- Οργανώστε ένα εργαστήριο Εκτίμησης Τρωτότητας, σχηματίζοντας μια ομάδα ειδικών. Ένα ενδεικτικό παράδειγμα συμμετεχόντων θα μπορούσε να σχηματιστεί από αρχές επιβολής νόμου, πρώτους ανταποκριτές, δημοτικό προσωπικό, εκπροσώπους πολιτών, τοπικές επιχειρήσεις, πολεοδόμους, παρόχους λύσεων ασφάλειας κλπ..

Είναι σημαντικό πριν από το εργαστήριο, όλες οι βασικές πληροφορίες για τον χώρο λατρείας και τις λειτουργίες του να συλλεχθούν και να διατεθούν στους συμμετέχοντες. Οι πληροφορίες μπορεί να συμπεριλαμβάνουν:

- Περιγραφή του χώρου λατρείας (οδοί πρόσβασης, μέσα μεταφοράς, υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης, συνοικία) και του σκοπού λειτουργίας του.
- Περιγραφή των καθημερινών δραστηριοτήτων στον χώρο λατρείας.
- Περιγραφή των δραστηριοτήτων και της περιοχής ενδιαφέροντος κατά τη διάρκεια μεγάλων εκδηλώσεων.
- Περιγραφή των υποδομών του χώρου λατρείας, συμπεριλαμβανομένων των κρίσιμων λειτουργιών τους. Πρέπει να γνωρίζετε τη διαμόρφωση της περιοχής υποδοχής: διάταξη κτιρίων, ανάπτυξη χώρων, διαδρομές και εξόδους κινδύνου.
- Παροχή χαρτών, κατόψεων ή αρχιτεκτονικών σχεδίων των κρίσιμων κτιρίων (π.χ. μίας εκκλησίας).
- Υφιστάμενα μέτρα ασφαλείας και καθημερινές ή κατά περίπτωση διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένης της παρουσίας υπηρεσιών επιβολής νόμου ή πρώτων ανταποκριτών στον χώρο.
- Ένδειξη σημείων συγκέντρωσης πλήθους (νευραλγικά σημεία με υψηλή πυκνότητα πλήθους).
- Αναφορά παρελθοντικών περιστατικών ασφάλειας στο χώρο λατρείας.

Εργαλείο Εκτίμησης Τρωτότητας (Vulnerability Assessment Tool – VAT)

Το εργαλείο εκτίμησης τρωτότητας (VAT) του ProSPeReS – έκδοση lite (VAT lite) μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη «γρήγορη σάρωση» ενός χώρου λατρείας με σκοπό τον προσδιορισμό του γενικού επιπέδου επικινδυνότητας (risk level) (και την εύρεση τρόπων αντιμετώπισης επικινδυνότητας όπως για παράδειγμα τα καλύτερα μέτρα ασφάλειας ή κοινωνικές καινοτόμες λύσεις για την αντιμετώπιση πιθανών κινδύνων), όσον αφορά τους ακόλουθους τύπους κινδύνων. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η διενέργεια εκτίμησης επικινδυνότητας μπορεί να φαίνεται πολύ δύσκολη υπόθεση όταν μιλάμε για ασφάλεια. Εάν από το VAT Lite προκύπτει υψηλότερο του μεσαίου επίπεδο κινδύνου, συιστάται να επικοινωνήσετε με τις τοπικές αρχές για να συζητήσετε μια πιο εμπειριστατωμένη εκτίμηση επικινδυνότητας, που θα πραγματοποιηθεί από ειδικούς.

Προεπισκόπηση του VAT Lite – οι κατευθυντήριες γραμμές

Παράδειγμα της “Φόρμας Καταγραφής” Β του VAT Lite

MAIN SITE INFORMATION - CHECK THE BOX

Name site name / address
 Description, date & time of activity
 when to call in case of emergency
 Date of assessment

GENERAL

Are there alarm control measures for the visitors in place (e.g. -ray monitors, metal detector gates etc)? **Difficulty:2**

Are the main door and windows or main access point locked during closing hours?
 Are there any of worship in place (if) please answer 'NO' **Difficulty:1**

Are there locking mechanisms, bars, or other materials (e.g. insect resistant window films or reinforced glass) installed on the windows to prevent break-ins or shrapnel from thrown into the building? **Difficulty:1**

Do you have a CCTV system installed for monitoring the area within the building where people gather?
 Are there alarm systems in place? **Difficulty:2**

Do you have a security system with a silent alarm that is connected to the police or a private security provider?
 Do you have signage in front of the place of worship indicating the existence of security measures inside the building (e.g. CCTV or security officers waiting)? **Difficulty:1**

Does the main building have emergency exits? **Difficulty:3**

Does your place of worship have a procedure for the staff to monitor reports or alarms received at the place of worship? If you don't receive reports at the place of worship please don't answer this question. **Difficulty:3**

Do you have measures or a policy for unauthorised emergency items at your place of worship? **Difficulty:3**

DOOR

Is the main gate locked during closing hours? If there is not a gate in place answer 'NO' **Difficulty:1**

Are there measures in place (e.g. bollards, street closures) preventing (parking) cars from entering the area outside the main building where people gather? **Difficulty:3**

Is there a parking lot at your place of worship, does it have access control measures for the cars entering it? If there is not a parking lot in the area, don't answer this question. **Difficulty:2**

Do you have a parking lot at your place of worship, does it have sufficient lighting? If there is not a parking lot in this building where people gather? If you don't have a CCTV system in place don't answer this question. **Difficulty:2**

Do you have sufficient lighting in the area around the main building to eliminate dark areas and hiding spots?
 If there is a parking lot adjacent your place of worship, does it have access control measures for the cars entering it? If there is not a parking lot in the area, don't answer this question. **Difficulty:3**

Do you have sufficient lighting in the area to entrance monitoring and eliminate dark secluded areas? **Difficulty:1**

Are there any streets around the site that allow speeding vehicles to have direct access to the premises of your place of worship / areas of people gathering? **Difficulty:2**

Is there usually a high number of parked vehicles around the place of worship (e.g. for bomb placement)? **Difficulty:1**

OTHER CONSIDERATIONS

Are the staff members supporting the activities of the place of worship trained to carry out the emergency procedures? **Difficulty:3**

Have you in the past conducted any type of emergency response drills to see how your facility staff will perform in an crisis situation? **Difficulty:3**

Are there any designated evacuation routes to see how your facility staff will perform in an crisis situation? **Difficulty:2**

Are the evacuation routes clear and unobstructed to facilitate an emergency evacuation / evacuation? **Difficulty:1**

*The scores of the questions reflect the implementation complexity/difficulty of possible security measures.

POINTS

6 πράγματα που θα βοηθήσουν στην προστασία των Χώρων Λατρείας

3. Εντοπίστε δείκτες τρομοκρατίας

Τι να προσέξετε;

- Συμπεριφορές που υποδηλώνουν «εχθρική αναγνώριση» (hostile reconnaissance) - αυτό μπορεί να περιλαμβάνει εκδήλωση ασυνήθιστου ενδιαφέροντος σχετικά με τα μέτρα ασφαλείας και την οργάνωση του χώρου λατρείας, παρατεταμένη παρατήρηση ή παρακολούθηση ανθρώπων και οχημάτων που εισέρχονται και εξέρχονται του χώρου, λήψη φωτογραφιών και βίντεο, ύποπτα οχήματα (με ή χωρίς επιβάτες) ή κάποιο άτομο που παραμένει στο ίδιο μέρος για μεγάλο χρονικό διάστημα. Άλλοι δείκτες μπορούν να είναι λεκτικές απειλές, απειλητικά μηνύματα ή συνθήματα και ανώνυμες κλήσεις.
- Ασυνήθιστο ενδυματολογικό κώδικα για την εποχή – αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει τη χρήση ρούχων για απόκρυψη της ταυτότητας ενός ατόμου ή κάποιου αντικείμενο που πιθανώς μεταφέρει.
- Οχήματα σταθμευμένα κοντά στο κτίριο σε ακατάλληλη τοποθεσία – αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει οχήματα σε απαγορευμένη περιοχή ή τη στάθμευση κατά παράβαση των τοπικών κανονισμών.
- Υπεργολάβους, μεταφορείς ή άλλα άτομα που έχουν επαγγελματική σχέση με τον χώρο λατρείας και ενεργούν εκτός του κανονικού τους ρόλου και των αρμοδιοτήτων τους – αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει απρόοπτες παραδόσεις, την παρουσία τους στο χώρο εκτός του κανονικού ωραρίου εργασίας τους ή η παρουσία τους σε περιοχή του χώρου ενδιαφέροντος που κανονικά δεν θα επισκέπτονταν.
- Εγκαταλελειμμένες τσάντες, ύποπτα αντικείμενα ή πακέτα.

Rafał Kowalczyk based on © pigprox, Adobe Stock

6 πράγματα που θα βοηθήσουν στην προστασία των Χώρων Λατρείας

4. Αναγνωρίστε πιθανά σημάδια ευαισθησίας ενός ατόμου στη ριζοσπαστικοποίηση

Παράγοντες επικινδυνότητας μπορεί να διαμορφωθούν από το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον στο οποίο προκύπτει το έγκλημα, αλλά μπορούν επίσης να προκύψουν και σε επίπεδο ατόμου. Σε ατομικό επίπεδο, παράγοντες επικινδυνότητας περιλαμβάνουν τις εσωτερικές διαδικασίες που λαμβάνουν χώρα κατά τη ριζοσπαστικοποίηση ενός ατόμου.

Κίνδυνοι για τη δημόσια ασφάλεια των χώρων λατρείας μπορούν επίσης να προκληθούν από ριζοσπαστικά άτομα. Εντός των ευρωπαϊκών μας συνόρων, έχουμε δει σοβαρές επιθέσεις από τρομοκράτες που δρουν ως «μοναχικοί λύκοι».

Όταν ένα άτομο αρχίζει να: **βυθίζεται πολύ βαθιά στον τρόπο σκέψης «εμείς εναντίον τους»**, πιθανώς να προκύψει διαδικασία ριζοσπαστικοποίησης.

Ειδικά όταν αναδύεται αυτού του είδους ο ανταγωνισμός (θεωρώντας την κοινωνία ως «εμείς εναντίον τους»), ο άλλος στο μυαλό του μπορεί να θεωρηθεί ως ο εχθρός. Στην περίπτωση της θρησκείας, όταν ένα άτομο δεν είναι σε θέση να διαχωρίσει τα άτομα από τη θρησκευτική τους ιδεολογία, τότε παύουν να εξατομικεύουν τους ανθρώπους και τους βλέπουν ως αναπαράσταση αυτής της θρησκείας.

Αυτοί οι μεμονωμένοι παράγοντες επικινδυνότητας συνήθως συμπεριλαμβάνουν:

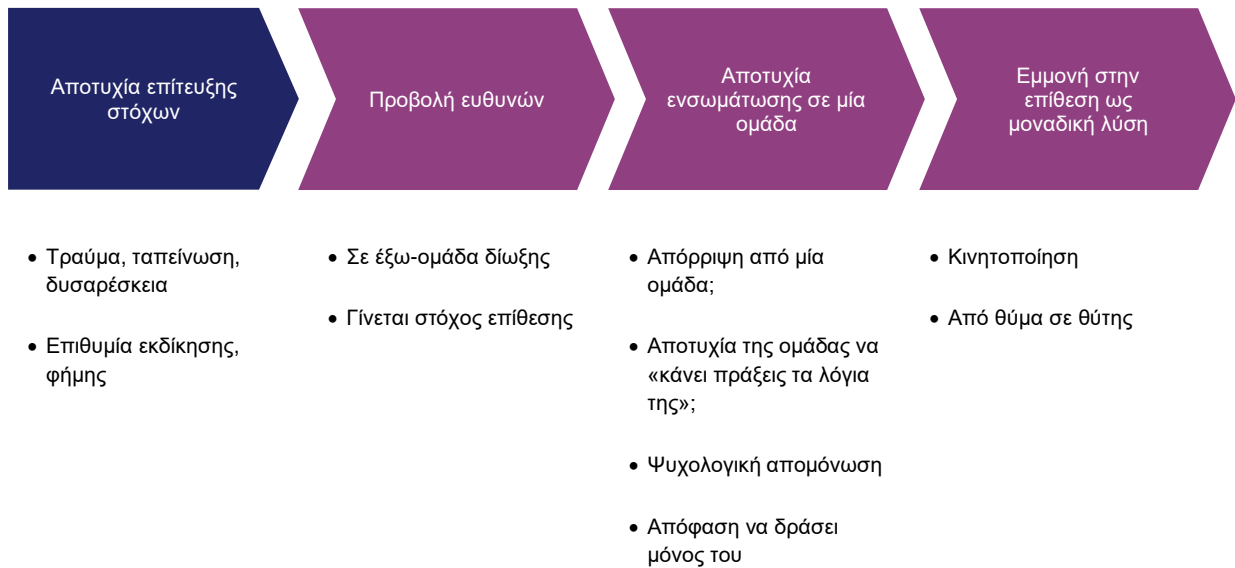
- **έλλειψη κοινωνικής ικανότητας,**
- **ναρκισσιστική διαταραχή προσωπικότητας,**
- **αυτοκτονικές τάσεις και άλλα.**

Ωστόσο, δεν ενεργούν όλα τα άτομα που έχουν εξτρεμιστικές απόψεις και συγκεκριμένα χαρακτηριστικά προσωπικότητας βάσει αυτών των απόψεων.

Το Δίκτυο Ευαισθητοποίησης για τη Ριζοσπαστικοποίηση (Radicalisation Awareness Network - RAN) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ) στην έκθεσή του για τους «μοναχικούς λύκους» περιγράφει πως η εκτίμηση της επικινδυνότητας ενός «μοναχικού λύκου» ο οποίος προετοιμάζει μια επίθεση, απαιτεί τον προσδιορισμό της παρουσίας ή απουσίας ακραίων συμπεριφορών που σηματοδοτούν τη θέση τους στο μονοπάτι του «μοναχικού λύκου» προς μια επίθεση⁴. Ο διαμοιρασμός τέτοιων πληροφοριών, σύμφωνα με το RAN της ΕΕ, επιτρέπει τον εντοπισμό μοτίβων συμπεριφοράς.

⁴ European Union (2021). *Lone Actors as a Challenge for P/CVE*. Retrieved on April 11th, 2022. URL: https://ec.europa.eu/home-affairs/system/files/2021-10/ran_lone_actors_as_challenge_for_pcve_july_2021_en.pdf

Το μονοπάτι του μοναχικού δράστη

Η νοοτροπία της πρόθεσης

- Μεταστροφή από θύμα σε θύτη
- Φανατισμός πίστης
- Διακοπή δεσμών με οικογένεια και φίλους
- Ο διάλογος αντικαθίσταται από κήρυγμα
- Απώλεια συμπόνιας και χιούμορ
- Αρχίζει ο σχεδιασμός επίθεσης

6 πράγματα που θα βοηθήσουν στην προστασία των Χώρων Λατρείας

5. Πώς να αντιληφθείτε ενδείξεις προετοιμασίας επίθεσης με χρήση επικίνδυνων υλικών

Ένα χαρακτηριστικό των χημικών, βιολογικών, ραδιολογικών ή πυρηνικών (ΧΒΡΠ) περιστατικών - chemical, biological, radiological, nuclear (CBRN) - είναι η δυσκολία ανίχνευσης ή αντίληψης της απελευθέρωσης τους κατά τα αρχικά τους στάδια. Τα επικίνδυνα υλικά που χρησιμοποιούνται σε μια επίθεση μπορεί να είναι άοσμα, άχρωμα και άγευστα, επομένως η έκθεση των ατόμων σε αυτά μπορεί να μην είναι εμφανής αμέσως. Υπάρχουν μερικοί δείκτες που θα μπορούσαν να υποδείξουν ένα πιθανό ΧΒΡΠ περιστατικό:

- ύποπτες συσκευές ή συσκευασίες (ειδικά με εμφανείς καλωδιώσεις, κυλίνδρους αέρα, δοχεία με σκόνης ή υγρά),
- επίστρωση ελαίου, σκόνη ή ουσία τύπου γέλης σε εκτεθειμένες επιφάνειες,
- ανεξήγητος, μη εξουσιοδοτημένος εναέριος ψεκασμός στην περιοχή (από μικρά αεροπλάνα ή drones),
- ανεξήγητες οσμές (πικραμύγδαλα, κουκούτσια ροδάκινου, κουρεμένο σανό, κομμένο γρασίδι),
- περιπτώσεις ατόμων με ναυτία, δυσκολία στην αναπνοή, αποπροσανατολισμό,
- ανεξήγητα ιατρικά συμπτώματα (ερεθισμένα μάτια, πονοκέφαλος, έμετος, σπασμοί, μη θερμικά εγκαύματα, ερεθισμός του δέρματος),
- άρρωστα ή νεκρά ζώα στην περιοχή,
- χαμηλά σύννεφα ή ομίχλη που δεν σχετίζονται με τις τρέχουσες καιρικές συνθήκες,
- ανεξήγητα σύννεφα σκόνης,
- μαραμένα φυτά.

Τα ΧΒΡΠ περιστατικά μπορούν επίσης να αναγνωριστούν όταν υπάρχουν άτομα που έχουν καταρρεύσει χωρίς προφανή εξήγηση, ακολουθώντας το πρωτόκολλο 1-2-3:

- **1 θύμα** – συνεχίστε να δίνετε πρώτες βοήθειες ως συνήθως.
- **2 θύματα** – δείξτε προσοχή και ψάξτε για άλλους δείκτες ΧΒΡΠ υλικών.
- **3 ή περισσότερα θύματα** – υποψιαστείτε την παρουσία ΧΒΡΠ υλικών και αναζητήστε άλλους δείκτες, συμβουλές και υποστήριξη ειδικού.

Ο ξαφνικός θάνατος ζώων ή φυτών πρέπει σίγουρα να σας ανησυχήσει

Rafał Kowalczyk based on © Anatoliy Gleb, © Iakov Kalinin, © Mitand73, © humbak, © InputUX Adobe Stock

6 πράγματα που θα βοηθήσουν στην προστασία των Χώρων Λατρείας

6. Αναφέρετε τυχόν σχετικές πληροφορίες ή ανησυχίες

Για κάθε είδους απειλή, είναι απαραίτητο να διαβιβάζονται πληροφορίες στις αρμόδιες αρχές το συντομότερο δυνατό. Σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, είναι πιθανό πολλοί μάρτυρες να προσπαθήσουν να ενημερώσουν τις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης χρησιμοποιώντας τον αριθμό έκτακτης ανάγκης 112 της ΕΕ (ή μέσω τοπικών αριθμών έκτακτης ανάγκης).

Ωστόσο, κάθε διοργανωτής θρησκευτικών εκδηλώσεων θα πρέπει να έχει ένα προσυμφωνημένο σχέδιο αντιμετώπισης έκτακτης ανάγκης και, ιδανικά, να έχει εκπαιδευτεί με τις τοπικές υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης. Το σχέδιο θα πρέπει να προσδιορίζει ποιος είναι υπεύθυνος για την παροχή έγκαιρων και ακριβών πληροφοριών στις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης (π.χ. ιερέας / ιμάμης / ραβίνος, διευθυντής ασφαλείας ή διορισμένος «διαχειριστής περιστατικών»). Το σχέδιο θα πρέπει επίσης να περιγράφει τις μεθόδους και τα κανάλια επικοινωνίας για τη μεταφορά πληροφοριών μεταξύ του διοργανωτή και των ανταποκριτών στον τόπο λατρείας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Το σχέδιο θα πρέπει να περιγράφει πώς το προσωπικό ή/και οι εθελοντές παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τις αντιληπτές απειλές και οποιαδήποτε αναπτυσσόμενη ή πραγματική κατάσταση έκτακτης ανάγκης.

Μια δομή αναφοράς ETHANE μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την παροχή των καλύτερων διαθέσιμων πληροφοριών σχετικά με ένα περιστατικό έκτακτης ανάγκης:

E

Exact Location / Ακριβής Τοποθεσία – ακριβώς που είναι η απειλή / επίθεση, ποιο μέρος της περιοχής / του κτιρίου έχει επηρεαστεί, αναφορά της τοποθεσίας που εθεάθησαν τελευταία φορά οι δράστες και πού πήγαιναν.

T

Type of incident / Τύπος περιστατικού – τί είδους περιστατικό/απειλή/επίθεση (ύποπτο πακέτο, απειλή για βόμβα, ενεργός σκοπευτής, επίθεση με όπλο με λεπίδες κλπ.).

H

Hazards present or suspected / Υπάρχοντες ή πιθανοί κίνδυνοι – ποιοι κίνδυνοι/πιθανοί κίνδυνοι εμπλέκονται (πιθανά εκρηκτικά, όπλα που είδατε / χρησιμοποιήθηκαν, πιθανή απελευθέρωση ΧΒΡΠ υλικών κ.λπ.), αναφορά περιγραφής του(των) εισβολέα(ων).

A

Access / Πρόσβαση – διαδρομές που είναι ασφαλείς για χρήση (ποιες είναι οι καλύτερες διαδρομές για πρόσβαση και έξοδο έκτακτης ανάγκης (εξετάστε επιλογές από τυχόν σχέδια που έχουν συμφωνηθεί προηγουμένως / έχουν στην κατοχή τους οι υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης).

N

Number, type, severity of casualties / Αριθμός, τύπος, σοβαρότητα απωλειών – πόσοι και τί τύποι τραυματισμών.

E

Emergency services present and those required / Υπάρχουσες και απαιτούμενες υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης – ποιες και πόσες υπάρχουν, προσδιορίστε τυχόν άλλες που χρειάζονται και πόσες για τη συγκεκριμένη απειλή, κίνδυνο (ους) και επιπτώσεις της κατάστασης έκτακτης ανάγκης.

Όταν υπάρχει υποψία εμπλοκής ΧΒΡΠ υλικών, είναι επίσης σημαντικό να ενημερώσετε τις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης:

Γιατί υπάρχει υποψία απελευθέρωσης ΧΒΡΠ υλικών;

- Ποιος ανακάλυψε το οποιοδήποτε ύποπτο δέμα, αλληλογραφία ή ουσία και πώς έγινε η διαχείριση και η υποστήριξή τους;
- Ποιες είναι οι τοπικές καιρικές συνθήκες που μπορεί να επηρεάσουν την έκτακτη ανάγκη (όπως βροχή, κατεύθυνση ανέμου, θερμοκρασία);
- Εάν ο τόπος / το κτίριο / η εκδήλωση είναι πιθανός στόχος επίθεσης.
- Εάν υπήρξαν μηνύματα ή πληροφορίες σχετικά με επίθεση ή πιθανή χρήση ΧΒΡΠ υλικών.

Μια απειλή ή κατάσταση έκτακτης ανάγκης μπορεί να προκαλέσει άγχος και συναισθηματική αντίδραση. Οι πληροφοριοδότες θα πρέπει να ενθαρρύνονται να παραμένουν ψύχραιμοι όταν κάνουν τις αναφορές τους στις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης (ή στον διαχειριστή συμβάντων). Θα πρέπει να δίνουν ακριβείς και λεπτομερείς πληροφορίες όταν επικοινωνούν και να απαντούν σε οποιοσδήποτε ερωτήσεις στο μέγιστο των δυνατοτήτων και των γνώσεων τους (και να το λένε εάν δεν είναι σίγουροι για κάτι). Εάν κάνουν μια αναφορά από το τηλέφωνό τους (ή στο ραδιόφωνο) θα πρέπει να παραμείνουν συνδεδεμένοι μέχρι να λάβουν ένα σαφές μήνυμα ότι μπορούν να κλείσουν το τηλέφωνο και να τερματίσουν τη συνομιλία. Στη συνέχεια, θα πρέπει να εκτελέσουν οποιοσδήποτε οδηγίες τους έχουν δοθεί και να παραμείνουν προσεκτικοί σε περίπτωση που οι υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης ή ο υπεύθυνος συμβάντων επικοινωνήσει εκ νέου μαζί τους για περισσότερες πληροφορίες ή ενημέρωση. Εάν η κατάσταση αλλάξει, θα πρέπει να επικοινωνήσουν ξανά με τις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης για να τις ενημερώσουν, ώστε να μπορούν να οργανώσουν περισσότερους / άλλους τρόπους αντιμετώπισης και να ενημερώσουν τους ανταποκριτές τους, ώστε να μπορούν να προσαρμοστούν στις μεταβαλλόμενες συνθήκες.

Η Κοινοπραξία του ProSPeReS

Ειδικοί ασφάλειας, ακαδημαϊκά και ερευνητικά ινστιτούτα, πάροχοι τεχνικών λύσεων και υπηρεσιών.

Υπηρεσίες επιβολής νόμου

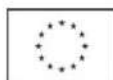

Θρησκευτικοί οργανισμοί

prosperes.eu

This project is funded by the European Union's
Internal Security Fund – Police under Grant
Agreement No. 101034230 – ProSPeReS